

Nieuwsbrief Werkgroep 18e Eeuw

Werkgroepnieuws

Performances of Peace: Utrecht 1713-2013 Utrecht, 24-26 april 2013

Het jaarlijkse congres van de Werkgroep 18e Eeuw sluit voor 2013 aan bij de herdenking van de Vrede van Utrecht en wordt in samenwerking met de Universiteit van Utrecht georganiseerd op **24-26 april 2013 te Utrecht**.

Een vrede bereik je niet met praten alleen. Tijdens het congres in 2013 zullen nog andere onverwachte vormen van **'diplomatie'** aan de orde komen. Utrecht werd in 1713 namelijk niet alleen overspoeld door diplomaten, maar ook door kunstenaars en acteurs. Zij speelden een belangrijke rol in de publieke uitstraling die het vredesverdrag zou krijgen. De vredesonderhandelingen werden begeleid door allerlei **artistieke verbeeldingen van de vrede**, zoals in vuurwerken, toneelstukken, composities en schilderijen. De wijze waarop bijvoorbeeld dichters en theatermakers meewerkten aan het publiek maken van de vrede zal dan ook een van de thema's zijn van de conferentie.

De keerzijde van de vredesmedaille is de florerende oorlogscultuur van de zeventiende en achttiende eeuw. Tegenover het verlangen naar vrede bestond er immers bij grote groepen in de 18de-eeuwse samenleving een zekere **fascinatie voor oorlogsvoering** en militaire heroïek. Vrede maar ook oorlog werden meer en meer een zaak van het publiek. Dat publiek ging zich ook steeds vaker bemoeien met de politieke en militaire processen die leidden tot oorlog of vrede. Ook de Vrede van Utrecht mocht daarom rekenen op **een grote publieke belangstelling**. Des te opvallender is het dat het verdrag vandaag de dag nauwelijks nog een rol speelt in de Nederlandse geschiedenisboeken, terwijl in andere landen de herinnering aan 'Utrecht' nog heel levendig is.

De opening van het congres vindt plaats in het stadhuis van Utrecht, Korte Minnebroederstraat 2, 3512 GG Utrecht. De lezingen worden gehouden in het Academiegebouw van de Universiteit van Utrecht, Domplein 29, 3512 JE Utrecht.

Tegelijkertijd met het congres is er de mogelijkheid om de tentoonstelling *In Good Peace* in het Centraal Museum te bezoeken (Nicolaaskerkhof 10, 3512 XC Utrecht), waar de afsluiting van het congres plaats zal vinden.

Het volledige programma en het inschrijvingsformulier voor het congres vindt u op de website: http://peaceofutrecht.hum.uu.nl/?page_id=11A

Werkgroep 18^e eeuw op facebook: <https://www.facebook.com/WerkgroepAchtttiendeEeuw>

Scriptieprijs 2011

De jury van de Scriptieprijs van de Werkgroep 18 Eeuw, maakt bekend dat unaniem tot winnaar van de scriptieprijs van 2011 is uitgeroepen de masterscriptie van **Floris Verhaart** met als onderwerp

Fighting to make old knowledge new. Jean Le Clerc, Pieter Burman and productive tensions in the Republic of Letters.

De jury heeft voor deze scriptie gekozen vanwege het conceptueel vernieuwende karakter en de grote eruditie van de auteur. De scriptie kwam tot stand onder begeleiding van dr. Arnoud Visser (UU) en dr. Christoph Pieper (UL).

Prijsuitreiking

Op 12 december 2012 heeft het Instituut voor Cultuur en Geschiedenis de prijs voor de beste dissertatie van 2012 uitgereikt aan:

dr. Mart Rutjes vanwege zijn dissertatie

Door gelijkheid gegrepen. Democratie, burgerschap en staat in Nederland 1795-1801

Promotores: prof. dr. N.C.F. van Sas en prof. dr. W.R.E. Velema, verdedigd op 30 mei 2012

dr. Joris Oddens krijgt deze prijs uitgereikt vanwege zijn dissertatie:

Pioniers in schaduwbeeld. Het eerste parlement van Nederland 1796-1798

Promotores: prof. dr. N.C.F. van Sas en prof. dr. W.R.E. Velema, verdedigd op 31 oktober 2012

Meer informatie op: <http://www.huizingainstituut.nl/beste-dissertatie-van-2012/>

Uitnodiging voor 'junior scholars'

Georg August Universität Göttingen

The Lichtenberg-Kolleg, the Göttingen Institute for Advanced Study in the Humanities and Social Sciences, invites **applications for up to 7 Junior Research Fellowships, for the period January 2014 to July 2015**.

The institute is inviting junior scholars to join one of the research teams for the study of either:

- "the Nature of Man in the European and Atlantic Enlightenment(s)", or:
- "the Ethics of Living: Questions of Justice, Poverty, Life and Death in the Human and Natural sciences"

Furthermore, the Lichtenberg-Kolleg is announcing additional Junior Research Fellowships for the study of "Religious Toleration in the Modern World: Theory and Practice". In cooperation with the Herzog August Library Wolfenbüttel and in the spirit of its famous librarian Lessing, they are inviting **applications** to join a research group of up to **6 Junior Research Fellows**.

The deadline for applications is 3rd March 2013.

For further particulars please see: www.lichtenbergkolleg.uni-goettingen.de

Lezing

De Terreur was nooit aan de orde van de dag "De Franse Revolutie in vergelijkend perspectief (1776-1798) - Dr. Annie Jourdan - 7 februari 2013, - P.C.Hoofthuis, Spuistraat 134, zaal 1.04

Recentelijk hebben verschillende Franse historici beargumenteerd dat de beruchte revolutionaire 'Terreur' (1793-1794) nooit wettelijk bestaan heeft. Gedetailleerd onderzoek naar de Franse revolutionaire wetgeving van de herfst van 1793 bevestigt deze analyse. Desondanks wordt het begrip 'Terreur' in de loop van de achttiende en negentiende eeuw steeds meer gebruikt. Dit gebeurde ook buiten Frankrijk en in verschillende betekenissen. Om dit verschijnsel beter te begrijpen is niet alleen een studie van de verschillende betekenissen en taalkundige registers nodig, maar ook van het gebruik daarvan in de revoluties van de laatste twee eeuwen. Enkele voorbeelden uit de Engelse, Amerikaanse en Bataafse revoluties kunnen een nieuw licht werpen op het mysterie van de Terreur die nooit juridisch heeft bestaan.

Voor deelname en aanvangstijd gelieve contact op te nemen met Matthijs Lok: m.m.lok@uva.nl.

Calls for papers

Postgraduate and Early-Career Scholars' Conference - 1-2 juli 2013, Northumbria University

Jaarlijks colloquium van de British Society for Eighteenth-Century Studies. Thema voor dit jaar: 'Play' (entertainment, sport, game, dance, spectacle, pageant / musical and theatrical performance / experiment and innovation / child's play and pedagogy / pastimes, leisure, holidays and tourism / role play and masquerade / witticism, joke and wordplay / chance, risk, tactics / social scenes and social circles). Voorstellen worden binnenkort ingewacht via de conferentiewebsite: <http://www.bsecs.org.uk/PostGraduateConference/Default.aspx>
Meer informatie bij Helen Williams en Emma Salgard Cunha op postgrad@bsecs.org.uk.

The Eighteenth Century in Practice - Oslo, 28-31 augustus 2013

De vierde Nordic Conference for Eighteenth-Century Studies vindt in 2013 in Oslo plaats.
Abstracts (150 woorden) kunnen nog tot 15 februari 2013 worden ingezonden aan: informasjon@1700-tallet.no.
Nadere informatie en de volledige call for papers op www.1700-tallet.no.

Pour l'amour de l'art ? Les enjeux de la pratique amateur de l'art dans l'Europe des Lumières - Université de Nice, 13 september 2013

Studiedag georganiseerd door David Rousseau en Marie Villion (Centre de la Méditerranée Moderne et Contemporaine, Institut Universitaire de France, projet ANR CITERE). Voorstellen voor lezingen kunnen tot 1 maart worden ingezonden aan: marievillion@gmail.com en davrousseau@laposte.net. Meer informatie: <http://irhis.hypotheses.org/5999>

Religion and Enlightenment. First International Congress on the Research of Enlightenment Theology - 30 maart tot 2 april 2014, Wilhelms University, Muenster

Organisatie: Prof. Dr. Albrecht Beutel. Voorstellen voor lezingen op deze tweetalige (Engels, Duits) conferentie kunnen tot 31 maart worden ingezonden via de conferentiewebsite (<http://egora.uni-muenster.de/kg2/kongress.shtml>). Geïnteresseerden vinden daar ook een uitgebreide call for papers.

Congressen

Enlightenment Workshops 2013 - februari en maart 2013, Oxford

Een reeks maandagavondlezingen georganiseerd voor Laurence Brockliss, Nicholas Cronk en Kelsey Rubin-Detlev van de Voltaire Foundation in Oxford. Voor het volledige programma, zie <http://www.voltaire.ox.ac.uk/bestermancentre/events/Enlighten-wkshp-2013-prog.pdf>

'Het pleit is in den zak!' Procesdossiers uit het Ancien Regime en hun perspectieven voor historisch onderzoek. Studiedag in het Algemeen Rijksarchief België - 11 maart 2013.

De studiedag heeft twee belangrijke doelstellingen: de aandacht vestigen op reeksen procesdossiers die recent werden geïnventariseerd of waarvan de inventarisatie lopende is, alsmede de uiteenlopende mogelijkheden belichten die deze bronnen bieden voor het historisch onderzoek (geschiedenis van het recht, de rechtspraak, het geweld en de criminaliteit maar ook de economische, sociale en culturele geschiedenis, de mentaliteitsgeschiedenis, de geschiedenis van het milieu, de publieke opinie, het dagelijks leven, taalkunde en toponymie enz.).

Voor meer informatie zie : www.vnvng.eu

Atlantic Potpourri, 28 februari - 3 maart 2013, Charleston (South Carolina)

De 39ste Annual Meeting of the Southeastern American Society for Eighteenth-Century Studies, met diverse workshops en thematische panels. De plenaire sprekers zijn Malcolm Cook en Paula Backscheider. Meer informatie op http://www.seasecs.net/meeting_2013.html

Lire la Correspondance de Diderot, 21-23 maart 2013 in Université de Toulouse II - Le Mirail

Internationaal colloquium waarvan de organisaties in handen is van het PLH-onderzoekscentrum (Patrimoine, Littérature, Histoire) in samenwerking met l'AIRE. Voor details: <http://www.univ-tlse2.fr/accueil-utm/recherche/lire-la-correspondance-de-diderot-206508.kjsp>

Traduire Rousseau II: Les œuvres autobiographiques - Nancy, 28 maart 2013

Workshop over vertalingen van Rousseaus autobiografische werken (Confessions, Dialogues, Rêveries). Meer informatie bij de organisatoren Elsa Chaarani (Elsa.Chaarani@univ-lorraine.fr) en Catriona Seth (Catriona.Seth@univ-lorraine.fr) of op <http://www.ages-info.org/spip/spip.php?article900>

Annual Meeting of the American Society for Eighteenth-Century Studies - 4-7 april 2013, Cleveland, OH
Jaarcongres van onze Amerikaanse zustervereniging, dit jaar in Cleveland (Ohio). Met een speciale workshop: "Creating a Publishable, Digital Textual Edition". Programma en registratie: <http://asesc.press.jhu.edu>

Radical Voices, Radical Ways: Articulating and Spreading Radical Ideas in Early Modern Britain, 11-13 april 2013.

Internationaal interdisciplinair colloquium in Mulhouse, Université de Haute Alsace.

Voor meer informatie: <http://www.ille.uha.fr/colloques-seminaires/Colloques/Colloque-radical-voices/>

Les Savoirs des « barbares », des « primitifs » et des « sauvages » dans les savoirs francophones des XVIIIe et XIXe siècles

Nog twee bijeenkomsten in de loop van 2013:

- Université de Neuchâtel – 12 april 2013

- Université Lille III – 11 oktober 2013

Voor informatie : <http://celis.univ-bpclermont.fr/spip.php?article466>

Tentoonstelling

***Uit de Plooi* - 2 februari 2013 t/m 26 mei 2013 – Museum Het Valkhof Nijmegen**

Museum Het Valkhof in Nijmegen gaat terug naar de 18de eeuw. Een eeuw die ook wel 'de vergeten eeuw' wordt genoemd. Maar de invloed van deze verrassende eeuw is nu nog steeds te merken. Politiek Den Haag, namen van planten en dieren of het samen drinken van koffie en thee: ze vonden hun oorsprong in de 18de eeuw. De tentoonstelling 'Uit de plooi' neemt u mee naar deze interessante periode uit de Nederlandse geschiedenis.

Het Kunstcafé organiseert een reeks lezingen in het museum op vrijdagmiddag die aansluit op de tentoonstelling:

15 februari 'Het 18e-eeuwse inerieur' door drs. Jorien Jas

1 maart 'Plooien en pruiken – Mode in de 18e eeuw. door drs. Sara van Dijk

15 maart Muziek in de 18e eeuw. Over het Nederlandse muziekleven dat zich vooral in huiselijke kring afspeelde.

Aanmelden kan tot 13 februari via publiekszaken@museumhetvalkhof.nl, voor nadere informatie:

www.museumhetvalkhof.nl

Pruiken, korsetten en kniebroeken: Mode in de 18e eeuw – nog tot 3 maart 2013 in het Museum voor het Kostuum en de Kant te Brussel, België

De jongste jaren heeft het Museum voor het Kostuum en de Kant heel wat kostbare 18e-eeuwse stukken verworven. De stukken uit de collectie zijn representatief voor de vrouwen- en mannenmode sinds het tweede kwart van de 18e eeuw, de regeerperiode van Lodewijk XV en Lodewijk XVI. De vrouwen die deze vorsten omringden, zoals markiezin de Pompadour, de maîtresse van Lodewijk XV, en koningin Marie-Antoinette, de vrouw van Lodewijk XVI, hebben hun stempel gedrukt op de geschiedenis van de mode. Op de tentoonstelling komen de jurken en kostuums volop tot hun recht in combinatie met accessoires. Dit geeft de bezoeker een duidelijk idee van de diverse modetendensen vanaf 1730 tot het einde van de 18e eeuw, met de Franse revolutie als eindpunt. Voor meer informatie zie <http://www.museeducostumeetdeladentelle.be>

Verschenen

Spruit, Ruud, *Kokarde, Patriotten en Oranjeklanten op weg naar 1813-1815*

De aanleiding voor dit boek, volgens Ruud Spruit, is de reeks herdenkingen in de jaren 2013-2015. Op 30 november 2013 is het 200 jaar geleden dat de Fransen werden verjaagd en de Prins van Oranje terugkeerde, op 29 maart 1814 werd een nieuwe grondwet aangenomen en op 21 september werd de Prins van Oranje ingehuldigd als koning Willem I, waarmee Nederland een koninkrijk werd. Stuk voor stuk tamelijk abstracte begrippen die pas betekenis krijgen als we kennis nemen van de immense veranderingen die plaatsvonden in de daaraan voorafgaande periode, 1780-1813. Die veranderingen werden gedragen door een aantal grote mannen en vrouwen uit verschillende disciplines waaronder politiek, opvoedkunde, landbouwkunde, wetenschap, filosofie, letterkunde, toneel, architectuur en beeldende kunst. Uit hen is een vijftigtal mannen

en vrouwen geselecteerd o.a. Moens, Van Zuylen, De Lannoy en Wolff, Bilderdijk, Van Alphen, Feith, de Fijnjes, Paape, Staring, Le Francq van Berkhey. In vijftig hoofdstukken wordt een impressie gegeven van hun levens en wederwaardigheden tegen de achtergrond van hun roerige tijd. ISBN 978 90 00 31514 7.

En verder:

Rosendaal, Joost, *Uit de plooi. De achttiende eeuw in beweging*. Met bijdragen van Marja Begheyn-Huisman en Barbara Kruijsen. Vantilt, Nijmegen. ISBN 978.94.6004.127.3

Richard, Élie, *Door ballingen onthaald. Verslag van reizen in Frankrijk, Vlaanderen, Nederland en Duitsland 1708*. Ed. Kees Meerhoff. Vantilt, Nijmegen, ISBN 978.94.6004.111.2

Theeuwens, P.J.H.M., *Pieter 't Hoen en De Post van den Neder-Rhijn (1781-1787). Een bijdrage tot kennis van de Nederlandse geschiedenis in het laatste kwart van de achttiende eeuw*. Verloren, Hilversum. ISBN 90-6550-677-2.

Grimm, *Correspondance littéraire*, tome VII, 1760 ; ref. Ulla Kölving, u kunt on line bestellen via de uitgever [Aux Amateurs de Livres](#), De delen I –VI zijn verkrijgbaar via : [c18.net](#).

In de reeks “Studien zum 18. Jahrhundert” van onze zustervereniging *Deutsche Gesellschaft für die Erforschung des 18. Jahrhunderts* (<http://dgej.hab.de>) zijn twee nieuwe werken verschenen:

Deel 33: Kay Zenker, *Denkfreiheit. Libertas Philosophandi in der deutschen Aufklärung*. 2012.

Deel 34: Frauke Berndt & Daniel Fulda (red.), *Die Sachen der Aufklärung. Beiträge zur DGEJ-Jahrestagung 2010 in Halle a.d. Saale*. 2012.

Diversen

Op vrijdag 18 januari werd in de Universiteitsbibliotheek van de Radboud Universiteit Nijmegen een website gepresenteerd met veel bronnenmateriaal over de vroege Verlichting in Nederland. Alles open access, dus benaderbaar voor iedereen die meer wil weten over de ideeën die leefden in West-Europa in deze periode – en hoe die in Nederland ontvangen werden.

Webadres: <http://www.ru.nl/letteren/actueel/nieuws/redactionele/grote-verzameling/>